

Nro. 19.

**A' FELS. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből, Pénteken Martzius 7 - ik napján
1806 - ik esztendőben.

B é c s.

Csász. Kir. Feldmarsal Lajtinánt uralkodó herczeg *Lichtenstein János*, tudniillik az, a' ki a' Polonyi békefélegnek tökéletellégre való vitetésében egy nagy eszköz vólt, azoknak a' Morva Országi jobbágyinak, a' kik az utólsó háború alatt igen sok kárt vallottak, nemcsak egy esztendőre tartozó adajokat el engedte, hanem e' mellett a' fellette meg károsítottakat mind tápláltatásokra való étellel, mind mezei munkájoknak folytatására szükséges marhával kegyessen meg ajándékozta.

A' Csász. 's Apost. Kir. armádiánál következő változások történtek: Pensionatus F. M. Lajtinánt *Fleischer*, Generál Major Gróf *Diesbach*,

az első Székely Huszár Regementnél vitézkedett *Knesevich*, a' *Davidovich* gyalog Regementjénél szolgált *B. Bechard* és pen ionatus *Link* Obersterek meg haláloztak.

Lovasság Generálissa, és Olasz Ország volt kormányozója Gróf *Bellegarde*, a' penzióba tétetődött Cs. Kir. Fegyvertármester Gróf *Sztáray* helyett belső Austriának kormányozójává tétetődött. Csász. Kir. Generál Major herczeg *Hohenlohe Bartenstein* Feldmarsal Lajtinántságra emeltetett.

Az egynéhány hetekig Horváth Országban volt Frantziák onnan egészen ki takarodván, a' Velentzei Dalmátziába mentenek által.

A' Gallitziában, nevezetessen a' Sandomiri Kerületben lévő *Wonchocki* Cisterciták klástroma, igaz hazafiúi szeretete által ösztönöztetvén azt végzette, hogy jó gazdálkodása által gyűjtött keresményéből, az igazgatása alatt lévő Monchocki Gymnasiumban nyolcz szegény szüléktől származott de jó erköltsű ifju számára Convictust állitson fel. Fel is állította, a' mellybe fel vétetendő ifjaknak szállások, asztalok, ruházatjok, könyvök szolgálajok, nyavalyájokban orvosságok mind ingyen fog lenni. — A' fel vétetendők közül négyen meg szegényedett Csász. szolgálatban lévőknek fiai, négyen pedig Galliciai születésűek fognak lenni.

Magyar Ország.

Valamint Felső és Alsó Austriában, és ennek igen népes anyavárosában Bécsben, az időnek fellelte rendeletlen járása és változásai különbkülönbféle nyavalyákat, nevezetesen idegek erőtlenségéből származott hideglelést és rothadást szült, 's e' miatt a' meg hóltaknak száma is nagyobb, mint szokott természetesen lenni: úgy Magyar Hazánk.

nak Dunán túl fekvő Vármegyében is, a' mint közönségesen tudva vagyon, több nyavalyák uralkodnak most, mint a' természet törvénye szerént folyó téli időben.

Nagy Méltóságú *Eszterházy Miklós* Eö Hercegsége Sopron Vármegyei birtokaiban számos betegek találtatván, 's azoknak gyógyításokra azon Tek. Vármegyében lévő Orvos Doctorok és Seb orvosok elégtelenek lévén, az Eö Hercegsége kivanságához képest innen Bécsből jó fizetésre egynéhány új Orvos Doctorokat küldött le a' Bécsi Collegium Medicum. Ezeknek, és a' több Vármegyéjébe találtató Orvos Doctoroknak és Seb orvosoknak Directorságát, ennekelötte számos elzendőkig a' Bal. Füredi Savanyú viznél volt de két elzendőtől fogva Bécsben lakó és practisáló nagy tudományú és tapasztalású Orvos Doctor *Titt. Oesterreicher József* Urra bízni és küldeni méltortatott Eö Hercegsége múlt Februarius 22-ik napján hozzá küldött levele által, melly így szól:

„A' közönségesen uralkodó idegek erőtlen-ségéből származott és rothasztó hideglelés, melyek sok Sopron Vármegyei helységekben lakó jobbagyaimat meg környékezték, és hová tovább mind jobban el hatalmaznak, alkalmatofágot szolgáltatattak nékem arra, hogy egynéhány Orvos Doktorokat és Seb orvosokat hivattattassák olly véggel, hogy ők ezen gonoszt el hárítsák, azok ellen alkalmatos eszközökkel éllyenek, és az én jobbagyaimnak segedelmekre tett intézeteimet azoknak hasznokra fordítsák.“

„De mivel mind a' Vármegye rendes Fizikusa, mind az én jószágombeli fel tisztek elégtelenek az

arra való vigyazásra, hogy mindenek az én kívánságom és tzelom szerént folytatódjanak e' avagy nem? hogy vóltaképen meg tudhassák, hogy mire legyen itt 's ott szükség? mit kellyen meg jobbitani, és az emberiség javára, mitsoda hasznosabb intézeteket vólna szükséges tenni: ne sajnállya Kigyelmed ezen hivatalt magára vállalni, és a' fent nevezett gonosz nyavalyáktól meg környékezett uradalmamhoz tartozó helységekbe járnai, azokban hasznos rendeléseket tenni, azokra nézve a' Vármegye Fizikusával Doctor *Hell* urral egyetértőleg lenni, utazásából a' dolog mivóltáról engedmet tudósítani, 's annak el végzése után az egészről fundamentomos planumot terjeszteni előmbé.

„A' Kigyelmed utazásának előmenetelesítése végett a' jelenvaló nyílt parantsolatomhoz képest minden uradalmambeli tisztek és helységbeli birák tartoznak egyik helységből a' másikba minden vonogatás nélkül szükséges lovakat adni, az uradalombeli tisztek pedig az uradalom ravására Kigyetmednek illendő asztalt adni. — *Költ Kis Martonban, Febr. 22-ik napján, 1806 ik esztendőben.* Herczeg Eszterházy Miklós.

N é m e t B i r o d a l o m.

A' Hannóverai Vál. Fejedelemségbeli Ministernek Gróf Müusternek Berlinből küldetett Declarationnak további folytatása.

Az ide zárt hirdetményt Excellentiádnak megküldeni, egyzersmind arról bizonyossá tenni szerentsém vagyon, hogy ahoz ezen biztatásnál egyebet semmit ragasztani nem lehet, hogy a' mi legkegyelmesebb Királyunk azon tartománynak maga óltalma alá való vételével egyedül az északi

Ném. Országoknak bátorságban és tsendességben leendő maradását vette légyen tzelba, és semmit sem ohajt szivesebben, a' mint ezen hirdetményben is ki van fejezve, mint azt, hogy Eö Felségének ezen intézetei valamint azon Országoknak közönségessen, úgy különösen a' lakosoknak is javokra szolgáljanak. — A' már eleve meg tett intézetekhez képest, semmi kétsége sem lehet arról Excellentiádnak, hogy a' még ott lévő idegen hadi seregek onnan minden továbbra való halogatás nélkül kine takarodjanak; nevezetessen, hogy a' még most is Hammelnben lévő Franczia hadi nép hazájába vissza ne hivattassék, következésképen, hogy által ne adja azon erőfféget az Eö Kir. Felsége oda rendeltett hadi seregeinek.“

„Az Eö Felsége kegyelmes parantsolatjához képest Excellentiádat arra birni is kötelesek vagyunk, hogy magát az Eö Felsége jóltévő szándékához és a' szükséges rendelkezésekhez alkalmaztassa, és azokat az intézeteket, mellyeket a' Kir. Commissarius és az ő alatta lévő hivatalbéli személyek tejedenek, maga is előmenetelíteni igyekezzen. Az Eö Kir. Felsége tzellya abba határozódik, hogy azon Vál. Fejedelemség régi alkotmánya ugyan meg maradjon; de hogy a' tisztviselőkben változás tétetődjék, annál inkább, mivel a' Franczia Császárral való költsönös egyezés is azt hozzá magával, az új tisztviselők pedig egyedül az Eö Kir. Felsége Commissariusától fügjenek, magokat az ő parantsolatjához 's rendelkezéseihez szabják, és semmi külföldi Kormányfzékkel ne legyenek egyet értésben. *Költ Berlinben Januar. 27 ik napján, 1806-ik esztendőben, — Hardenberg.*

Az itt elő adatott hirdetményhez képest, valamint az Angliai, úgy az Orosz és Svéciai hadi seregek is mind ki takarodtak a' Hannóverai Vál. Fejedelemségből egymás után. Ellenben a' *Hammeln*i erősségben lévő Francia hadi népnek vezérje General *Barbou* magát azzal mentette, hogy valameddig Párisból az eránt parantsolatot nem veszen, addig azon erősséget senkinek által nem adhattya. Gróf *Schulenburg* Prusszia Generális és a' Hannoverai Vál. Fejedelemségbe küldetett Kir. Commissarius, a' múlt Februarius 15 ik napján ment bé Hannovera városába, azon nap marsirozott oda bé *Laris* Prussz. Generalis gyalog regementje is, és azokat a' Frantzia katonákat, a' kik a' *Hammeln*i erősségből lett ki ütéseknek alkalmatossá-gával az ott omló ellenségtől el fogattattak, mindjárt a' következő napon szabadon botsátatta, 's azon erősségbe Prusszus katonák által vissza kísértette.

A' N. Britanniai Kir. és Hannoverai Vál. Fejedelemségbeli Minister Gróf *Münster* a' Prussziai Kir. Ministeriumnak hozzá küldött irására következőképen válaszolt:

„Valamint a' közönséges tudósítások, úgy azon irás is, mellyet a' Prussziai Kir. ministerium részéről Báró *Hardenberg* Eö Excellentiája a' N. Britanniai Követel Lord *Harrowbival* közlött, Eö N. Britanniai Kir. Felségének ministeriumját azon Vál. Fejedelemségnek Prussziai Kir. hadi nép által leendő el foglaltatására nemtsak előre el készítették, hanem egyfersmind a' maga leg kegyelmesebb urának e' tárgy eránt való akaratjának tudására is alkalmatossá tették.“

„Még is miadazáltal a' Prussziai Kir. Minis-

teriumnak Jan. 27-ik napján költ irasának foglatatján igen meg ütközött. Noha Európának pollicus fekvését azok a' fontos változások, mellyek a' déli Német Országban történt szerentsétlen háborút szükségesképen követték, nagyon meg változtatták; mindazáltal az Eö Prussziai Kir. Felsége nevében néhány hólnapokkal ennekélötte tett ajánlásokhoz képest az ide való ministeriumnak előbbi hivataljának folytatásához újobban hozzá kellett volna kezdeni, s nem kellett volna attól tartani, hogy egy olly időpontban, mellyben az Eö N. Britanniai Kir. Felsége frigyésének a' Fels. Orosz Császárnak és Eö N. Britanniai Felségének egyesült ármadiája ezen tartományban vagy on, azon hivataljától meg folytattasson; még pedig azon időben, mellyben Eö N. Britanniai és Prussziai Kir. Felségek költsönös barátságban élnek egymással, és ezen Vál. Fejedelemségnek bátorsága olly feltételek mellett tartatódjék fenn, mint a' millyenek B. *Hardenberg* Eö Excellentiájának December 22 ik napján Lord *Harrowbink* által adódott jegyzésben bé foglaltattak."

„Minekutánna Eö N. Britanniai Felsége maga Országának Prussziai nép által leendő el foglaltatásáról hirt vett volna, attól való nagy idegenségét nemtsak ki nyilatkoztatta, hanem egy szersmind a' Londonban lévő Prussziai Királyi követnek B. *Jacobinak* maga kedvetlenségét, és az eránt való bizodalját is tudtára adatta, hogy az előbbi szükséges feltételek szerént az egész planum eszközöltetödni fogna. Ezen bizodalom lelkesíti még most is az idevaló ministeriumot, az Eö Prussziai Kir. Felségének esméretes igazság szeretőségéhez bizván és támaszkodván. Hogyha mind-

azáltal a' 27-dik Decemberi irásnak foglalatjához képest a' Prussziai és Frantzia országok közt tett kötés szerént ezen Vál. Fejedelemség védelmezés és kormányozás végett Eő Prussziai Felségének által adattatott, hogyha azon tractá- hoz képest az ide való ministerium egyedül Eő Prussziai Kir. Felségének és kormányozó Commis- sariusának, a' maga hivataljának folytatásában, minden külső egyetertést ki rekelztvén tartozik en- gedelmeskedni, 's arról számot adni, ennek értel- me oda megyen ki, hogy a' föld örökös urának tartozó engedelmeslégről egészen le kell monda- ni, mellynek hogyha engedelmeskednének, sem földes uroknak, sem lelki esméreteknek számot nem adhatnának elegendőképen."

„Eő Kir. Felségétől az én leg kegyelmesebb uramtól meg lévén hatalmaztatva, kéntelen va- gyok Eő Kir. Felsége, mint Hannoverai Vál. Fe- jedelem nevében, ennél fogva minden Felséges Jussainak öszve szoritatása, 's nevezetellen az ide való ministeriummal közlött 27-ik Januariusi Prusz- ziai Pátensnek ki hirdetése ellen közönségesen protestálni. — Egyszersmind azon reménységemet sem titkolhatom el, hogy Excellentiád a' már ez eránt tétetett előadást Eő Prussziai Kir. Felsége előtt eszközleni igyekezni fog; hogy ha szinte ezen tartománynok el erányozott el foglaltását el tá- voztatni nem lehetne is; mindazáltal olly funda- mentomra fogna az állitatódni, melly által az Eő N. Britanniai Felsége és Eő Braunschweig - Lüne- burgi Herczagsége közt egy részről, más részről pe- dig az Eő Prussziai Kir. Felsége közt eddig fenn állott költsönös baratság ennekutánna is fenn fog tartatódni."

„Utollyára szükségesnek tartom azt is megjegyezni, hogy a' jelenvaló környülállások közt ezébe sem ötlött az ide való minifteriumnak, hogy azoknak az intézeteknek, mellyek Eö Pruffzai Kir. Felsége parantsolajából tétetödték, magát ellenébe vesse. — *Költ Hannoverában Januar 30 ik napján 1806 dik esztendőben.* — Gróf Münster.

A' Hannoverai Vál. Fajedelemségbe bé marsirozott Pruffzai számos hadi népnek illendö módon leendö tapláltatások végett olly intézetek tétetödték, hogy sem abból, sem a' Pruffzai Birodalomhoz tartozó Német Országi tartományokból, sem a' Felső 's Alsó Saxoniai - sem a' Westfaliai Kerületekből, sem a' Hasszai Statusokból, sem pedig a' Waldecki és Fuldai herczegségekből semmi életet és eleséget másuva ki hordani szabad ne legyen. A' ki ezen parantsolatot meg töri, méltóképen büntetödjön meg.

A' fent említett Hannoverai Minister Gróf *Münster*; a' múlt Februarius 9-ik napján utazott onnan Londonban, egy olly hirdetményt hagyván maga után, mellyben a' lakosokat az Angliai Király hivségében való állandó meg maradásra inti.

A' múlt *Februarius* 23-ik napján, a' mint a' Norimbergai tudósítások tartják, a' Berlini Kir. udvar egyetértésével, egynéhány ezer főből álló Fr. hadi seregek marsirozván bé az Anspachi és Barajthi herczegségekre, azokat a' Baváriai Kir. nevében el foglalták.

Generalis Bernadotte Hirdetménye

Anspachnak tisztviselői és lakosi! A' Francia és Pruffzia Országok közt kötött egyezésnek

ereje szerént, Eö Pruffzai Kir. Felsége abban meg egyezett, hogy az Ansbachi herczegség a' Fels. Baváriai Királynak által adattattassék, és azon meg egyezéshez képest, azon szempillantatban, mellyben Eö Pruffzai Kir. Felsége hadi népe a' Hannoverai Vál. Fejedelemséget el foglallya, ugyan akkor a' Fr. hadi seregek az Ansbachi herczegségbe marsirozzának bé. Mivel a' Berlini Kir. udvar Hannoverát már el foglalta, én is parantso- latot vettem az Ansbachi herczegségnek által vételére. Az én vezérlésemre bizatott Franczia Armádia jó hadi fenyték alatt fog lenni, és én minden katonát, a' ki azt meg rontani és a' lakosoknak tsendellégeket meg háborítani mérészi, a' szoros törvények szerént keményen meg fogom büntettetni. — Ezen Országnek jövedelmei és költségei azoknak a' Fr. truppoknak tápláltatásokra fog fordittattatni, mellyek mind addig, mig a' szükség kívánnya, itten fognak maradni. — Ré- szemről reménylem, hogy az Ansbachi lakosok az én vezérlésem alatt lévő hadi népet illendöké- pen fogadja, és a' mint kell, úgy fog avval bánni.“

Olasz Ország.

A' múlt szerdán költ Bécsi udvari Diariumnak 19-ik darabjában következő officialis, az az, hivatal szerént való tudósítás közöltetik Ná- poly Ország jelenvaló állapotjáról az Olvasó Publicummal:

„Minekutánna, *úgymond*, a' herczeg *Bona- páрте Jósef* kórmányára bizatott Franczia Ar- mádia *Albanoba* (a' Római Statusnak régi váro- sába) olly véggel állapotott volna meg, hogy az ő utánna marsirozó segítő seregeket a' többi-

vel öszve kaptschassa, Februarius első hetében nagy sebességgel előre nyomúlt. — A' Királyné, a' Kir. herczeg asszonyok, és az egész Kir. udvar az Archimedes nevezetű fregatra, a' Király pedig és a' Szardiniai Királyné (Mária Terézia Ferdinand volt Maylandi herczeg leánya) a' Prescovia nevezetű fregatra ülven Palermóba utaztak. A' Nápolyi korona herczeg *Ferencz Januarius* Febr. 11-ik napjáig Nápoly városában maradt; de a' Francziáknak nem képzelt sebes előre való nyomulásokra nézve, a' nevezett napon ő is testvér ötsével *Károly* herczeggel Kalábriába ment, a' hol 17000 válogatott emberekből álló armádia General Gróf *Roger Damas* vezérlése alatt a' fegyverbe öltözött számos insurgens seregekkel magát öszve kaptsolta, és *Lago Negro* mellett, egy olly tábor helyre szállott, melly mind maga a' természet, mind a' mesterség által nagyon meg van erőssítve. A' több Nápolyi Kir. hadiseregek mind Siciliába mentek által. A' korona herczeg Nápolyból lett el utazása előtt egy interimális kormányt nevezett ki, melly herczeg *Canosából*, General Lajtinánt *Naselliből*, és *Capo-Ruota Cianiulliból* áll.

„Minekutánna a' Fr. Armádiának forposztjai Februarius 10, és 11-ik napjain *Gaeta* mellett a' *Carigliano* folyoviz mentében néhány széllyel szort Nápolyi katona csoportokkal úfőkbe kaptak, és a' Kir. ágyuzó falupok tüze által agynéhány embereik meg ölettettek volna, *Capua* városra Febr. 13-ik napján magát fel adta, az abban volt 2500 főből álló és *Principe Cattolico* vezérlésére bizatott katona őrizet hadi fogságba e ett — Febr. 15-ikén a' Fr. Csász. hadi seregeknek fő

hadi szállások *San-Germanóból* Nápoly városába által tétetett, sőt már annakelőtte való nap a' Francia sereg előjáró osztálya *Brigade General Parthonneatól* vezéreltetvén azon Kir. városba bé marsirozott. — A' minden felől öszve tolódtott városi nép magát tsendesesen viselte, és azon napnak estején Nápoly városának minden kastélyai capituláltak egymás után."

Az Olasz Országai későbbi közönséges újság levelek azt hirdetik, hogy a' Nápoly Országba bé ment Fr. hadi seregek ellen 40000 Lazaroni fogott volna fegyvert.

N a g y B r i t a n n i a.

Néhai Pith Minifternak hólt teste fel nyittatván úgy tapasztaltatott, hogy az ő nyavalyáját az orvos Doctorok épen nem találták, és nem a' podagrica matéria hágott fel az ő belső részeibe, hanem a' mája fúvódott fel, és annak substantiája gombásodott meg.

A' 8 ik Februariusi Londoni közönséges levelek azt tartják, hogy most az egész Publicumnak szemei *Fox* minifterre vannak függesztve, és tudni kívánnya, minémű értelemben legyen ő a' jelenvaló környülállások közt a' Francziákkal való hadakozás eránt; ha azt tovább is folytatni akarják, egészen más principium szerént kell azt folytatni, mint folytatódott ekkorig. Néhai Pith minifternak kedves ideája a' Coalitio felette nagy summa pénziben került Angliának, és Fr. Országának meg nem aláztatására, hanem inkább felmagasztaltatására's hatalmának öregbitésére szolgáltak. Pith nagy financialis minifter lévén Angliának kereskedését a' leg felsőbb póltzra emelte, ellenben politicum projectumaiba 10ha sem bődögülhatott.